

Klimat- och näringslivsdepartementet

Remissvar gällande promemorian om att en tillfällig skrotningspremie införs för att påskynda omställningen av den svenska fordonsflottan

Er beteckning: KN2024/00983

Sammanfattning

Länsstyrelsen är generellt sett positiv till införandet av en tillfällig skrotningspremie och instämmer i den bedömning som görs i promemorian om att en sådan premie kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser. Elektrifiering av en del av fordonsflottan är en viktig komponent i omställningen för att nå ett fossilfritt och ändamålsenligt transportsystem. Med hänsyn till premiens belopp är dock Länsstyrelsen tveksam till om premien får den avsedda effekten, samt att kravet för inköp eller leasing av alternativt fordon begränsar förutsättningarna för premien att få större effekt. Härutöver ser Länsstyrelsen viss risk för att premien används som incitament för bilskrotare att ta emot bilar för skrotning men säljer dem i stället för att skrota dem samt anser att promemorian borde ha belyst hur denna fråga bör hanteras närmare.

Allmänna synpunkter

Det är positivt att förslaget riktar sig mot äldre bilar (Euro IV 2005 – 2011 och äldre) som är i regelbunden användning (besiktigade 2022-2023). Den genomsnittliga åldern av personbilsflottan i Sverige ökar och ligger enligt SCB och Trafikanalys runt 11,4 år. En stor andel är Euro IV eller lägre och orsakar betydande utsläpp och kan vara lämpliga för skrotning.

Länsstyrelsen är också positiv till att leasing av elbilar också kan få ta del av skrotningspremien eftersom det öppnar upp för att fler bilägare kan få ta del av premien jämfört med om det bara skulle gälla för köp av elbil. Det är också positivt att elbilen inte behöver vara ny, varken när det gäller inköp eller leasing. Det ökar förutsättningarna för att andrahandsmarknaden av elbilar blir större och att fler kan nyttja premien. En skrotningspremie kan få större nytta eftersom en premie som bara omfattar inköp av nya elbilar skulle med största sannolikhet få ytterst begränsad påverkan på elbilsförsäljningen då en ny elbil i genomsnitt kostar cirka en halv miljon kronor.

Länsstyrelsen är därmed positiv till förslaget om att införa en tillfällig skrotningspremie och instämmer i den bedömning som görs i promemorian om

att en sådan premie kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser. Med hänsyn till att premien avser endast 10 000 kr är dock Länsstyrelsen tveksam till om premien kan få den av regeringen avsedda effekten.

Andrahandsmarknaden för elfordon är fortfarande nämligen begränsad, vilket i sin tur begränsar tillgången till billigare begagnade elbilar. Därmed är premien sannolik för låg för att locka någon betydande andel bilägare till att skrota sin bil om den fortfarande är i bruk givet kostnaden av elfordon. Premien är vidare kopplad till ett antal förutsättningar som kommer kräva administration i form av kontroll av besiktningssdokument, besiktningföretag, sökande av premien och försäljare/leasare av elfordonen. Det finns därmed sammantaget en risk för att kostnaden för administrationen av premien blir mer betydande än den nytta som premien kan komma att bidra till och såvitt Länsstyrelsen kan se finns denna fråga inte närmare belyst i konsekvensanalysen av förslaget.

Liksom regeringen ser Länsstyrelsen vidare risker för att premien kan skapa incitament för bilsrotare för att ta emot bilar för skrotning men i stället sälja dem vidare. I promemorian hänvisas i detta avseende till den stickprovskontroll som Boverket kan göra av inlämnade mottagningsbevis för att kontrollera om något avvikande förekommer. I det avseendet hade Länsstyrelsen gärna sett en närmare redogörelse i promemorian för de konsekvenser som sådana kontroller kan få när det gäller ökad ärendetillströmning rörande frågor om upphävande av auktorisationer m.m. till länsstyrelserna.

Kravet på utbyte av det skrotade fordonet mot ett eldrivet alternativ innebär vidare att både möjligheten att fasa ut de mest förorenande fordonen samt att stimulera transporteffektivitet begränsas. En mer ändamålsenlig skrotningspremie som både stimulerar elfordonsmarknaden och bidrar till att fasa ut en betydande andel äldre fordon ur flottan skulle med fördel kunna differentieras med en högre premie för inköp av elfordon och lägre premier till de som väljer att skrota ett fordon utan inköp eller leasing av nytt eller begagnat fordon.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med klimat- och energistrateg Aino Inkinen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, chefsjurist Solmaz Vikström, avdelningschefen för miljöavdelningen Lennart Nordvarg, enhetschefen för miljöstrategienheten Karolina Kjellberg och klimat- och energihandläggare Ola Persson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.